

PISA

У ЦЕНТРИ УВАГИ

education policy education policy education policy education policy education policy educat

policy

37

Чи прагнуть учні успішно навчатися?

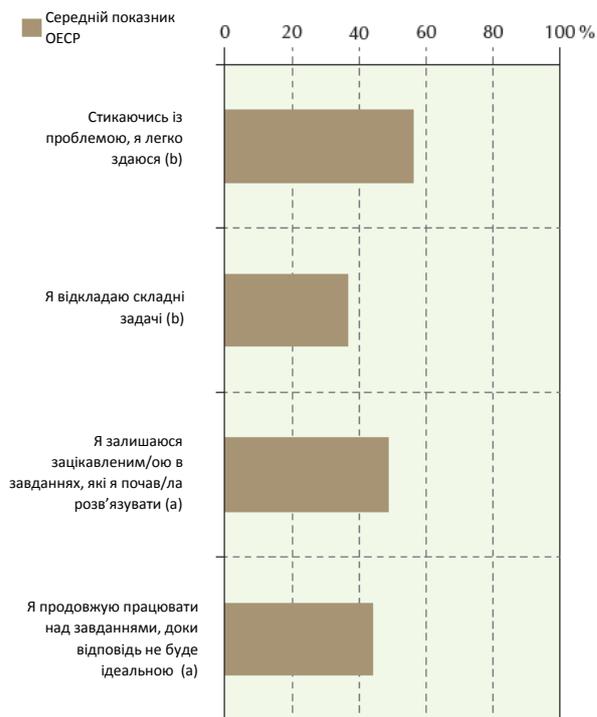
- ✓ Учні, які переконані, що для успіху в навчанні варто докладати зусиль, зазвичай мають значно вищі результати PISA з математики, ніж інші учні.
- ✓ У більшості країн чимало учнів упевнені, що високі освітні досягнення в основному є результатом наполегливої праці, а не успадкованого інтелекту. Цей факт свідчить про те, що освіта та її соціальний контекст допомагають прищеплювати такі цінності, які сприяють підвищенню освітніх досягнень.
- ✓ Деякі прийоми, які вчителі використовують для активізації пізнавальної діяльності учнів, особливо корелюють із бажанням учнів навчатися. Це, наприклад, пропонування учням задач, які передбачають міркування, які не мають очевидних розв'язків; орієнтація учнів на те, щоб вони вчилися на власних помилках, та ін.
- ✓ Зазвичай про докладання значних зусиль і готовність до розв'язання задач повідомляють ті учні, чиї вчителі ставлять чіткі цілі навчання й надають учням зворотний зв'язок стосовно результатів навчання математики.

Для оволодіння тим чи тим умінням замало тільки потенціалу й таланту. Успішність учнів залежить від матеріальних і нематеріальних ресурсів, які для розвитку потенціалу інвестують в учнів їхні сім'ї та заклади й системи освіти їхніх країн. Здатність учнів показувати високі результати навчання залежить не тільки від того, чи впевнені вони у своєму зацікавленні й таланті щодо конкретних дисциплін. Критично важливою є їхня віра в те, що досягти високого рівня сформованості вмінь вони можуть тільки за допомогою завзятої праці й наполегливих зусиль. Як правило, ті учні, які мають менший потенціал, але більшу витримку, наполегливість і здатність уперто працювати, частіше мають високі освітні досягнення, ніж учні, які мають талант, але не вміють ставити цілі й послідовно досягати їх.

Прагнення й мотивацію учнів до навчання можна розвивати

В анкеті PISA-2012 учасники тестування відповідали на запитання про витримку, здатність наполегливо працювати й розуміння того, що успіх або невдача залежать від їхньої поведінки. За результатами цього анкетування, прагнення й мотивація мають велике значення, коли учні мають намір реалізувати свій потенціал; але багатьом учням бракує такої наполегливості, прагнення й мотивації, які б дали їм змогу бути успішними і в закладі освіти, і поза ним. Наприклад, у країнах-членах ОЕСР тільки двоє з трьох учнів повідомили, що вони намагаються не «кидати складні задачі», приблизно 50 % учнів повідомили, що вони зазвичай намагаються «не втрачати зацікавлення щодо завдання, яке почали розв'язувати», і тільки один із трьох повідомив, що «любить розв'язувати складні задачі».

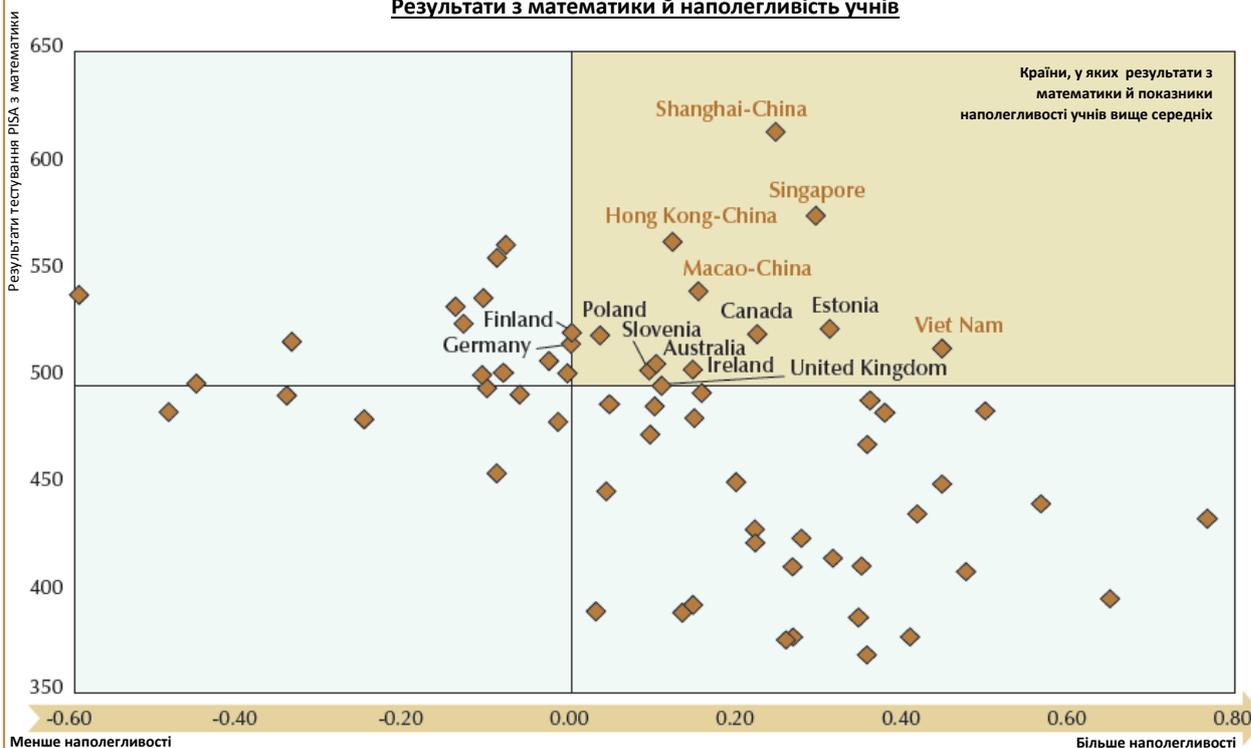
Відсоток учнів у країнах-членах ОЕСР, які відповіли, що ці твердження описують людину, яка «дуже схожа на мене» або «в основному схожа на мене» (а) чи «не дуже схожа на мене» або «зовсім не схожа на мене» (б)

Джерело: ОЕСР, База даних PISA-2012, табл. III.3.1а.
StatLink: <http://dx.doi.org/10.1787/888932963939>

Результати PISA свідчать про те, що освітні практики, які застосовуються учителями, можуть сприяти підвищенню бажання й готовності учнів братися за розв'язання складних задач. Із готовністю учнів до навчання також корелює використання вчителями різноманітних прийомів активації пізнавальної діяльності, наприклад, пропонування учням задач, для розв'язування яких потрібно міркувати, задач, які не мають очевидних розв'язків; сприяння тому, щоб учні вчилися на власних помилках, та ін. Високий рівень наполегливості й готовності до розв'язання складних задач показали ті учні, які відповіли, що їхні вчителі математики ставлять чіткі цілі в навчанні й використовують поточне оцінювання, пояснюючи учням їхні сильні й слабкі сторони в математиці. Проте, як свідчать результати PISA, використання таких прийомів не поширене серед учителів: по країнах-членах ОЕСР тільки 53 % учнів повідомили, що їхні вчителі часто дають їм задачі, для розв'язання яких треба міркувати, 47 % повідомили, що їхні вчителі дають їм задачі, які не мають очевидних розв'язків. Поряд із цим по країнах-членах ОЕСР у середньому тільки 17 % учнів відповіли, що їхні вчителі задають їм проекти, для виконання яких потрібно на менше одного тижня.

Результати з математики й наполегливість учнів

Джерело: ОЕСР, База даних PISA-2012, Таблиці I.2.3а і III.3.1d.; StatLink: <http://dx.doi.org/10.1787/888932935667>; StatLink: <http://dx.doi.org/10.1787/888932963939>

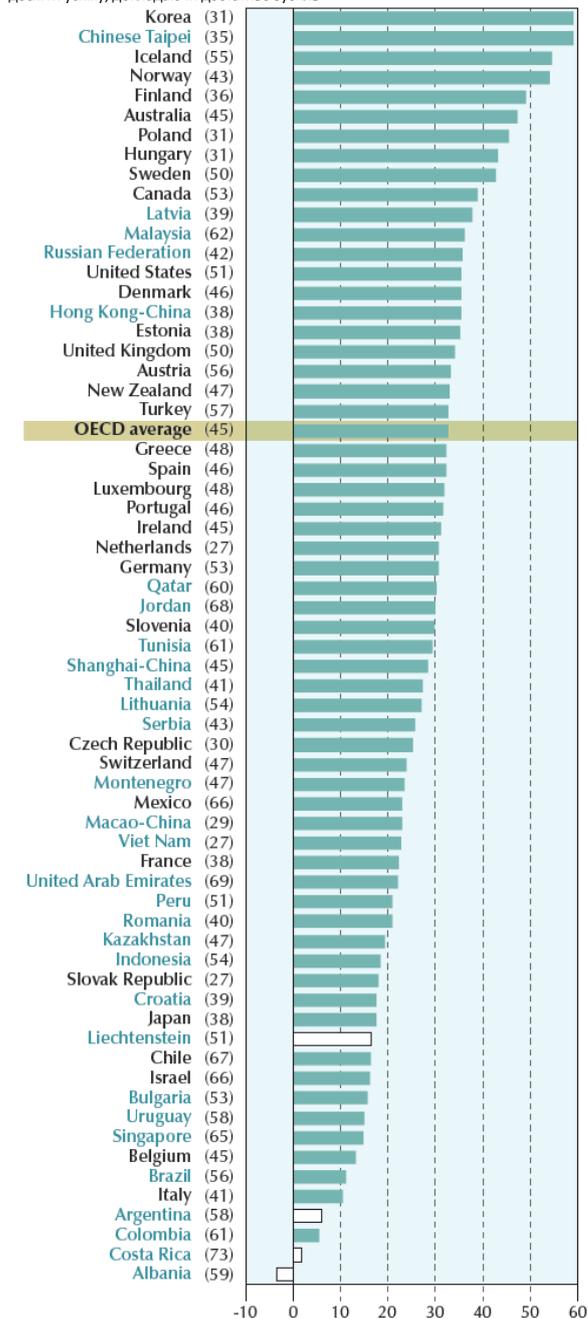
Як правило, наполегливість дає позитивні результати в навчанні

По країнах-членах ОЕСР 56 % учнів відповіли, що, стикаючись із проблемою, вони просто так не здаються; 49 % указали, що намагаються не втратити зацікавленості в завданнях, які почали розв'язувати; 44 % повідомили, що продовжують працювати над завданням, доки відповідь на нього не буде ідеальною. Проте середні результати країн-членів ОЕСР показують суттєві розбіжності між країнами й економіками. Наприклад, не менше 70 % учнів у Казахстані, Польщі й Російській Федерації відповіли, що вони просто так не здаються, стикаючись із проблемою, а в Албанії, Йорданії, Казахстані та ОАЕ така ж частка учнів відповіла, що продовжує працювати над завданням, доки відповідь на нього не буде ідеальною. Однак у Бельгії, Чехії, Франції, Японії та Китайському Тайбеї менше третини учнів повідомили, що вони продовжують працювати над завданням, доки відповідь на нього не буде ідеальною.

Порівняно з учнями, які повідомили про низький рівень наполегливості у вивченні математики, вищі результати в тестуванні PISA з математики показали ті учні, які повідомили, що продовжують працювати над завданням, доки відповідь на нього не буде ідеальною; намагаються не втратити зацікавленості в завданнях, які почали розв'язувати; легко не здаються, стикаючись із проблемою, і при цьому роблять більше, ніж від них очікують. У 25 країнах та економіках учні з високим рівнем наполегливості отримали результати в тестуванні PISA з математики на 20 або більше балів вищі за результати учнів із низьким рівнем наполегливості. У Фінляндії, Ісландії, Кореї, Новій Зеландії, Норвегії й Китайському Тайбеї така різниця в результатах учнів перевищує 30 балів.

Віра учнів у те, що успіху можна досягти наполегливою працею, позначається на вищих результатах у PISA з математики

У дужках поряд із назвами країн вказано відсоток учнів, які вірять, що вони можуть досягти успіху, докладаючи достатньо зусиль

Різниця в балах у тестуванні PISA з математики, яка асоціюється з вірою учнів у те, що вони можуть досягти успіху в математиці, докладаючи достатньо зусиль

Статистично значущі різниці в балах від 5% ($p < 0,05$) позначені темним кольором.

Країни та економіки розташовано за середньою різницею в балах у тестуванні PISA з математики (від найбільшої до найменшої різниці), яка асоціюється з упевненою згодою учнів із тим, що вони можуть досягти успіху в математиці, докладаючи достатньо зусиль.

Джерело: ОЕСР, База даних PISA-2012, табл. III.3.1d.
StatLink: <http://dx.doi.org/10.1787/888932963939>

Позитивні результати в навчанні дає й віра учнів у те, що успіх залежить від кількості затрачених зусиль

Учні, які брали участь у PISA, також просили повідомити, наскільки вони вірять у те, що їхній успіх у навчанні математики залежить від їхніх зусиль. Учні, які погодилися із твердженням «Якщо я докладатиму достатньо зусиль, я можу досягти успіху в навчанні математики», у тестуванні PISA з математики отримали в середньому на 32 бали більше, ніж учні, які не погодилися із цим твердженням. Різниця в результатах тестування PISA з математики, яка асоціюється з такою вірою учнів у власні зусилля, перевищує 50 балів в Ісландії, Кореї, Норвегії й Китайському Тайбеї. Таку різницю в балах можна подолати, навчаючись у закладі освіти понад один рік.

Найбільша залежність між тим, наскільки учнів контролюють власну діяльність в аспекті досягнення успіхів у навчанні математики, і їхніми результатами в тестуванні PISA з математики спостерігається на рівні категорії учнів із найвищими результатами навчання. У країнах-членах ОЕСР серед учнів із найвищими результатами PISA ті учні, які повністю погодилися, що вони можуть досягти успіху в математиці, складаючи достатньо зусиль для цього, отримали на 36 балів більше, ніж учні, які не погодилися із цим. Серед учнів із найнижчими результатами PISA така різниця становить лише 24 бали. У 24 країнах та економіках така різниця становить понад 15 балів. Найбільшою (понад 30 балів) вона є в Угорщині, Словацькій Республіці, Швеції й Туреччині.

Узагальнення: Задля розвитку власного потенціалу учні долають довгий шлях практики й наполегливої праці. Проте високих результатів вони досягають тільки тоді, коли вірять, що вони керують своїм успіхом і можуть досягти його. У більшості країн чимало учнів упевнені, що високі освітні досягнення в основному є результатом їхньої наполегливої праці, а не успадкованого інтелекту. Це свідчить про те, що освіта та її соціальний контекст допомагають прищеплювати такі цінності, які сприяють підвищенню освітніх досягнень.

За більш детальною інформацією звертайтеся до Франчески Боргонові (Francesca Borgonovi, Francesca.Borgonovi@oecd.org).

Ознайомтеся із **PISA 2012 Results, Ready to Learn: Students' Engagement, Drive and Self-Beliefs (Volume III)**, OECD Publishing, Paris за посиланням:

<http://www.oecd.org/pisa/keyfindings/pisa-2012-results-volume-III.pdf>

Відвідайте сайти:

www.pisa.oecd.org

www.oecd.org/pisa/infocus

Education Indicators in Focus

<http://www.oecd.org/edu/skills-beyond-school/educationindicatorsinfocus.htm>

Teaching in Focus

<http://www.oecd.org/edu/school/teachinginfocus.htm>

Читайте також:

Чи вміють 15-річні учні розв'язувати проблеми?